

Nieuwegein

Auditcommissie

Contactpersoon Bart Leurs

Telefoon

E-mail b.leurs@nieuwegein.nl

Aan
Auditcommissie

Datum 13 mei 2025

Kenmerk

Onderwerp Wijziging
rechtmatigheids-
verantwoording

Bijlage: ---

Geachte leden van de Auditcommissie,

Dit memo is een vervolg op de bespreking in de auditcommissie van 12 maart 2025, over de gevolgen van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) op de toepassing van de in 2024 geactualiseerde Financiële beheersverordening (2024-216). Toen is, mede met de accountant, besproken hoe met die gevolgen omgegaan zou kunnen worden. Afgesproken is dat de auditcommissie op basis hiervan een advies voorbereidt. Dit memo geeft de opzet van dat advies.

Aanleiding

Sinds 2023 geeft niet meer de accountant, maar het college een rechtmatigheids-beoordeling af. Daarom heeft de raad in oktober 2024 nieuwe regels voor de rechtmatigheidsverantwoording vastgesteld, met regels over welke afwijkingen tussen realisatie en begroting acceptabel zijn.

Een simpel voorbeeld: als een overschrijding 10 miljoen bedraagt, maar 9 miljoen is te verklaren vanwege bijvoorbeeld een open-einde regeling, dan is de netto fout 1 miljoen. Volgens de regels van de gemeenteraad wordt die netto fout van 1 miljoen acceptabel geacht en zou er geen sprake zijn van een onrechtmatigheid.

De wettelijke regels in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) staan dit echter niet toe: de bruto fout moet beoordeeld worden. Dit leidt tot vele onrechtmatigheden. In bovenstaand voorbeeld: die 10 miljoen zou dan de onrechtmatigheid zijn. Die is echter kunstmatig van aard. Verder leidt de kwalificatie 'onrechtmatig' mogelijk tot het verkeerde gesprek, als deze zonder verdere toelichting wordt gehanteerd.

De Auditcommissie wil een handreiking aan de raad doen hoe hiermee om te gaan.

Redeneerlijn

De financiële beheersverordening, vastgesteld door de raad d.d. 10 oktober 2024, benoemt drie criteria voor rechtmatigheid:

- Het voorwaarden criterium (Art.10). Dit is het criterium van rechtmatigheid dat betrekking heeft op de vraag of de financiële beheershandelingen voldoen aan wet- en regelgeving. Bijvoorbeeld ten aanzien van doelgroep, termijn, grondslag, recht, normbedragen enz.
- Misbruik en oneigenlijk gebruik (Art.12). Dit slaat op fraude, misbruik en oneigenlijk gebruik van gemeentelijke regelingen en eigendommen.
- Het begrotingscriterium (Art.11). Dit advies gaat over dit laatste criterium: zijn de baten en lasten in overeenstemming met de door de gemeenteraad vastgestelde (begrotings)kaders?

Het hierboven gesignaleerde probleem gaat dus om dat laatste criterium: het begrotingscriterium. Dus niet juridische voorwaarden, noch over misbruik en fraude.

De redeneerlijn die in de vorige vergadering van de auditcommissie besproken is, komt neer op het volgende.

- Hanteer onderscheid tussen acceptabel (begrotings)onrechtmatig en onacceptabel (begrotings)onrechtmatig. De optelsom van de onacceptabele (begrotings)onrechtmatigheden moet op programmaniveau onder een bepaalde grens blijven.
- Blijf doorgaan van de ingezette praktijk van goed onderbouwde raadsinformatiebrieven die een uitleg bieden van de geconstateerde begrotingsonrechtmatigheden. Daarmee kan de raad in staat gesteld worden om te beoordelen of een begrotingsonrechtmatigheid als 'acceptabel' geclassificeerd kan worden.
- Als extra technische oplossing kan gedacht worden aan eventueel een extra Technische Begrotingswijziging, en/of het verhogen van de verantwoordingsgrens naar maximaal 3% (is nu: 1%). Dat laatste echter is geen fundamentele oplossing om tot een goed oordeel te komen.

Vraag aan de auditcommissie

Acht de auditcommissie de bovenstaande oplossing: onderscheid maken tussen acceptabel onrechtmatig en onacceptabel onrechtmatig, de juiste? Waarbij de optelsom van onacceptabel onrechtmatig op programmaniveau onder een bepaalde grens moet blijven.

Met daarbij de preambule dat het gaat om het begrotingscriterium, niet het voorwaarden criterium of om misbruik en fraude?

Met vriendelijke groet,

Bart Leurs, secretaris auditcommissie